

Resolucija Evropskega odbora regij – Predlogi Evropskega odbora regij v zvezi z delovnim programom Evropske komisije za leto 2021

(2020/C 324/03)

EVROPSKI ODBOR REGIJ,

ob upoštevanju:

- Prilagojenega delovnega programa Komisije za leto 2020 ⁽¹⁾,
- Protokola o sodelovanju z Evropsko komisijo iz februarja 2012,
- prednostnih nalog OR v petletnem mandatu (2020–2025),

spodbuja Evropsko komisijo, naj v okviru svojega delovnega programa za leto 2021 izvede naslednje ukrepe:

1. se odzove na spoznanja iz krize zaradi COVID-19, tako da v okviru modela socialnega tržnega gospodarstva nameni večji poudarek socialni blaginji in okoljski trajnosti ob upoštevanju ciljev OZN za trajnostni razvoj;
2. zagotovi, da bo strategija za okrevanje po pandemiji v celoti usklajena s cilji zelenega dogovora in zavezami, ki jih je EU sprejela v okviru Pariškega sporazuma, ter osredotočena na varovanje zdravja evropskih državljanov in ponovno vzpostavitev gospodarske rasti v EU. Pri izvajanju podnebne zakonodaje je treba v polni meri upoštevati geografsko, gospodarsko in socialno raznolikost evropskih območij ter pri prehodu na podnebno nevtralnost okrepiti načelo upravljanja na več ravneh;
3. sodeluje z OR na področju večje prepoznavnosti in javne podpore takšnim ukrepom prek njegovega okvira za zeleni dogovor na lokalni ravni (*Green Deal Going Local*);
4. razsežnost zdravja vključi v okvir zelenega dogovora s spodbujanjem zdravega življenja vseh ljudi ter nadaljnega preučevanja obstoječih povezav in sinergij med zdravjem, okoljem, energijo, gospodarstvom, zaposlovanjem, konkurenčnostjo in varstvom podnebja, ob tem pa predlaga jasno strategijo za izgradnjo odpornih območij, gospodarstev in družb v obdobju po pandemiji v okviru ciljev OZN za trajnostni razvoj;
5. sprejme nadaljnje ukrepe za zmanjšanje bremena nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov pri prizadevanjih za reševanje krize zaradi COVID-19 ter uporabi vsa razpoložljiva sredstva za pomoč pri odzivanju na potrebe evropskih zdravstvenih sistemov. Zaradi hitrega širjenja virusa je prišlo do povečanega pritiska na zdravstveno in socialno varstvo, obenem pa se je treba pripravljati še na „drugi val“. Za čezmejno načrtovanje obvladovanja pandemije bi bilo treba spodbujati regionalne krizne štabe, ki bi jih sestavljale vse ravni upravljanja. Ti bi morali ukrepati glede na epidemiološko stanje in se ne bi smeli ustaviti na nacionalnih mejah;
6. sodeluje z OR pri krepitvi ozaveščenosti in zmogljivosti organov upravljanja, da bi kar najboljše izkoristili priložnosti, povezane z zelenim dogovorom, in hkrati spodbuja bolj neposreden dostop lokalnih in regionalnih oblasti do sredstev EU, da bi dosegli cilje zelenega dogovora in zlasti podprli obmejna območja s pospešitvijo uvajanja evropskega čezmejnega mehanizma (ECBM);
7. spodbuja podnebni pakt kot skupen projekt okrepljenega sodelovanja med lokalnimi in regionalnimi oblastmi, evropskimi institucijami in državljani, ki je namenjen boju proti podnebnim spremembam ter obvladovanju gospodarske krize, ki jo je povzročila pandemija COVID-19, in kot krovni projekt, ki združuje vse zainteresirane strani pri pripravi in izvajanju lokalnih podnebnih paktov ter izmenjavi primerov najboljše prakse;
8. vzpostavi forum za zeleno okrevanje gospodarstva, v katerem bodo lahko OR, Evropska komisija, lokalne in regionalne oblasti ter druge zainteresirane strani sodelovale pri izvajanju zelenega dogovora v novem okviru okrevanja po pandemiji;

⁽¹⁾ COM(2020) 440 final.

9. zagotovi, da bo cilj ničelne stopnje onesnaževanja za okolje brez strupov, ki ga predvideva zeleni dogovor, še naprej bistven del ekološkega okrevanja. Ambiciozen akcijski načrt za ničelno onesnaževanje vode, zraka in tal je nujen zlasti za izboljšanje varovanja zdravja;
10. bolj ambiciozno ukrepa v zvezi s prihodnjo strategijo EU za biotsko raznovrstnost, da bi ustavili izgubljanje biotske raznovrstnosti in omogočili EU, da prevzame vodilno vlogo v svetu pri njenem varstvu in obnavljanju, kar je bistveno za preprečevanje ali zmanjševanje vpliva prihodnjih pandemij; spodbuja hitro izvajanje evropske strategije za gozdove z zagotavljanjem ustreznih mehanizmov za izmenjavo primerov najboljše prakse in njihovo širjenje;
11. spodbuja trajnostno in lokalno proizvodnjo hrane z izvajanjem pobud, napovedanih v strategiji „od vil do vilic“, da bi ohranili biotsko raznovrstnost, tla, vodo in morsko okolje ter kmetom v EU zagotovili primerno raven dohodka; kmetijskim proizvajalcem zagotavlja poštene tržne cene ob pravičnem tržnem položaju s splošno zavezujočim prilagajanjem proizvodnje povpraševanju na trgu, zlasti v primeru tržne krize; kmetom in podeželskim območjem zagotovi potrebne strukturne spremembe za prehod na bolj trajnostne prehranske sisteme;
12. pripravi akcijski načrt za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic, ki bo prispeval h krepitvi socialne razsežnosti EU in blažitvi posledic sedanjih zelenih in digitalnih prehodov. OR poudarja, da ima izvajanje evropskega stebra socialnih pravic močno teritorialno komponento in da je treba pregled socialnih kazalnikov, ki trenutno prikazuje le nacionalna povprečja, okrepiti z dodatnimi regionalnimi podatki;
13. vključi evropsko jamstvo za otroke v izvedbeni načrt evropskega stebra socialnih pravic, da se izkorenini revščina in socialna izključenost otrok v EU;
14. preuči potencial socialnega gospodarstva in pripravi akcijski načrt za socialno gospodarstvo, ki bi njegova načela vključil v različne socialno-ekonomske politike Evropske unije. S tem bi prispevali k okolju prijaznemu in pravičnemu prehodu ter načrtu okrevanja v obdobju po COVID-19, ki bi zapolnil vrzel med izobraževanjem, znanjem in spretnostmi ter delovnimi mesti, prednostno obravnaval brezposelnost mladih in spodbujal uravnoteženo zastopnost spolov;
15. pripravi ambiciozno reformo pakta za stabilnost in rast, ki bo vključevala cilj vzdržnih javnih financ in spoznanja, do katerih smo prišli zaradi koronavirusne krize;
16. prispeva k spodbujanju javnih in zasebnih naložb, ki lahko konkretno vplivajo na realno gospodarstvo na lokalni in regionalni ravni, pri čemer naj upošteva poseben položaj najbolj oddaljenih regij;
17. nujno predlaga temeljito reformo evropskega semestra in gospodarskega upravljanja EU za dosego preglednega, vključujočega in demokratičnega procesa. Zaradi močne povezave med mehanizmom za okrevanje in odpornost ter evropskim semestrom je reforma še toliko bolj nujna, da bi preprečili nadaljnjo centralizacijo in pristop od zgoraj navzdol v načrtih okrevanja ter namesto tega dali prednost ekonomski, socialni in teritorialni koheziji med državami članicami in znotraj njih ter kakovostnim javnim naložbam, potrebnim za trajnostno obnovo EU. Prenovljeni evropski semester in tudi splošna evropska gospodarska strategija za izvajanje ciljev trajnostnega razvoja v EU bi morala vključevati načela partnerstva, upravljanja na več ravneh in teritorialno razsežnost v skladu s predlogom OR o kodeksu ravnanja, po katerem naj se na nacionalni ravni v evropski semester vključijo lokalne in regionalne oblasti, na evropski pa Evropski odbor regij;
18. obravnava ranljivost evropskih vrednostnih verig, ki se je pokazala med krizo zaradi COVID-19; prepozna najšibkejše povezave in poskrbi za raznolikost virov v dobavnih verigah EU, zmanjša njihovo odvisnost od posameznih držav, trajnostno okrepi evropsko industrijsko bazo in zagotovi strateško neodvisnost industrije EU; vzpostavi politiko grozdov kot osrednjega dela vsake industrijske politike EU, primerno za krepitev razvoja evropskih vrhunskih grozdov na svetovni ravni, ki povezujejo regionalne grozde, omrežja in ekosisteme;

19. vztraja pri boljšem izvajanju poglavij o trgovini in trajnostnem razvoju iz trgovinskih sporazumov EU ter se osredotoči na izboljšanje družbeno-gospodarskega in teritorialnega učinka trgovinskih sporazumov, vključno s prihodnjim sporazumom z Združenim kraljestvom, tako da zagotovi podrobnejše sektorske in geografske analize ter okrepi pogojenosti v poglavjih o trgovini in trajnostnem razvoju v prostotrgovinskih sporazumih. Tako kot Evropska komisija meni, da je prosta, pravična in odprta trgovina možna le z močno in učinkovito Svetovno trgovinsko organizacijo (STO) ter podpira namen Komisije, da predloži obsežno pobudo za reformo STO;
20. zagotovi, da bodo lokalne in regionalne oblasti v celoti vključene v pripravo in izvajanje sporazumov o partnerstvu in programov za obdobje 2021–2027;
21. zagotovi, da večja prožnost pri uporabi kohezijskih skladov in pravil o državni pomoči, ki je potrebna za podporo regijam in mestom ter podeželju pri okrevanju po krizi zaradi COVID-19, ne bo vodila k centralizaciji pooblastil ter lokalnim in regionalnim oblastem odvzela njihove pristojnosti;
22. izkoristi izkušnje agende EU za mesta in prenovljene Leipziške listine, tako da organizira vrh mest o trajnostnem razvoju mest;
23. na podlagi predlaganega „vala prenove“ in akcijskega načrta za partnerstva med mesti za stanovanja, sprejetega novembra 2018, pripravi evropsko agendo za stanovanja, s katero bi stanovanjsko politiko vključili v vse različne politike EU, ki vplivajo nanjo;
24. predlaga skladno in ambiciozno agendo EU za podeželska območja, ki bo usmerjena zlasti na oddaljena območja, ki so bila pogosto zapostavljena, in s tem izboljša povezavo z državljani, ki živijo na podeželju in so po definiciji bolj izolirani od centraliziranih sistemov upravljanja. Z oživljanjem podeželskih krajev in skupnosti bi EU lažje pokazala konkretno podporo in okrepila svojo legitimnost na terenu;
25. se odločno odzove na izzive, s katerimi se sooča evropski turizem, tako s kratkoročnim financiranjem kot z dolgoročno strategijo za okrevanje po krizi, da bo ta sektor v prihodnje postal odpornejši in bolj trajnosten. Zato mora kohezijska politika v dolgoročnem proračunu EU za obdobje 2021–2027 zagotoviti boljše izkoriščanje potenciala kulture in turizma. Poudarek ostaja na gospodarski konkurenčnosti na podlagi raziskav in inovacij, digitalnega prehoda ter evropske agende za evropski turizem;
26. izvaja posodobljeni akcijski načrt za digitalno izobraževanje, ki bi v celoti upošteval učinek COVID-19 ter nove pogoje za izobraževanje in usposabljanje. Akcijski načrt bi moral učinkovati tudi kot pospeševalec hitrega razvoja orodij za učenje na daljavo v regijah, mestih in na podeželju na manj razvitih območjih, zlasti v šolah. Digitalna in medijska znanja in spretnosti morajo postati sestavni del vseživljenjskega učenja, načrt pa mora postati platforma za izmenjavo dobre prakse med evropskimi mesti in regijami ter po vsem svetu;
27. dejavno vključi lokalne in regionalne oblasti v dokončno oblikovanje enotnega digitalnega trga in izkoristi njihovo ključno vlogo pri zagotavljanju digitalnih storitev za državljane ter ustvarjanju in upravljanju digitalne infrastrukture; natančno spremlja in meri trajnostne procese digitalne preobrazbe v evropskih regijah in mestih, s posebnim poudarkom na razkoraku med mestom in podeželjem;
28. okrepi financiranje in izobraževanje na področju hitrega in celovitega uvajanja digitalne infrastrukture in zlasti 5G v EU, tudi s sredstvi iz prihodnjega sklada EU za okrevanje, ter zagotovi hitrejšo širokopasovne povezave in potrebno opremo na podeželskih, gorskih in otoških območjih, v najbolj oddaljenih regijah ter na območjih, ki se spopadajo z demografskimi izzivi;
29. podpre vzpostavitev evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025 v tesni sinergiji z evropskim raziskovalnim prostorom, da bi zagotovili visokokakovostno izobraževanje in usposabljanje ter enakost in pravičnost v izobraževanju kot odziv na demografske spremembe in beg možganov; vključi OR v oblikovanje in izvajanje prihodnjih ukrepov za izobraževanje in usposabljanje ter v izvajanje posodobljenega programa znanj in spretnosti za Evropo in akcijskega načrta za digitalno izobraževanje;

30. predstavi znanstveno oceno učinka COVID-19 na demografske spremembe in zagotovi, da bodo prihodnje odločitve prilagojene lokalnim potrebam in posebnostim;
31. prednostno podpre organizacije, tudi neprofitne, ter MSP, samostojne umetnike in zaposlene v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, ki jih je pandemija COVID-19 posebej prizadela. V procesu izboljšav sedanjega strateškega okvira EU za kulturo in v naslednjem programu Ustvarjalna Evropa bi bilo treba posebno pozornost nameniti krepitvi in zaščiti bogate evropske kulturne sfere, pa tudi regionalnih in lokalnih posebnosti in dediščine;
32. zagotovi, da pomoč Unije za države kandidatke in potencialne kandidatke po krizi doseže lokalne skupnosti, ter v zadostni meri vključi in pooblasti lokalne in regionalne oblasti, ki so bistvene za vzpostavitev demokratične legitimnosti delovanja EU v teh državah, hkrati pa še naprej poudarja in obravnava nevarnosti „ujetosti v lokalne razmere“, ki ogrožajo temelje demokracije;
33. poveča podporo EU za potrebe lokalnih in regionalnih oblasti ter njihovih združenj v partnerskih državah, zlasti iz južnega Sredozemlja in vzhodnega partnerstva, da bi ustvarili novo dinamiko za reforme na področju decentralizacije in izboljšali rezultate na področju upravljanja ter okrepili prepoznavnost koristi politik EU na vseh območjih in ravneh upravljanja partnerskih držav. To bi moralo vključevati ustanovitev šole vzhodnega partnerstva za javno upravo, kot je predlagano v skupnem sporočilu o politiki vzhodnega partnerstva po letu 2020;
34. prispeva k doseganju ciljev trajnostnega razvoja, med drugim z dejavnim vključevanjem lokalnih in regionalnih oblasti v partnerskih državah ter podporo dejavnostim sodelovanja med sorodnimi akterji v duhu partnerstva in solidarnosti, zlasti ob upoštevanju hudih globalnih učinkov pandemije COVID-19 in ukrepov za njeno obvladovanje;
35. vključi lokalne in regionalne oblasti v izvajanje in spremljanje strategije EU za enakost spolov ter vanjo vključi ukrepe in orodja za odpornost proti posledicam krize zaradi COVID-19 za enakost spolov;
36. uporabi konferenco o prihodnosti Evrope kot pravočasno priložnost, da z državljani ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi razmisli o EU kot o projektu, katerega temeljne vrednote so demokracija, temeljne pravice in pravna država, ter o potrebnih spremembah sedanjega institucionalnega okvira, da bi izboljšali njegovo učinkovitost in legitimnost, pa tudi povečali občutek pripadnosti državljanov evropskemu projektu;
37. v celoti vključi OR ter nacionalne in regionalne parlamente z zakonodajnimi pooblastili v vse organe konference o prihodnosti Evrope, da bo ta proces čim bližje državljanom; sodeluje z OR pri razvoju pilotnega modela za stalen in strukturiran dialog z državljani prek lokalnih in regionalnih oblasti, ki bi omogočal dvosmerno komuniciranje med državljani in institucijami EU ter pozneje dolgoročno izboljšal sprejemanje odločitev v EU;
38. okrepi prizadevanja za boj proti dezinformacijam, tudi na lokalni in regionalni ravni, s podpiranjem neodvisnih izvajalcev preverjanja dejstev, medijske pismenosti in kakovostnega novinarstva, pri tem pa poudarja, da se boj proti dezinformacijam ne sme uporabljati kot izgovor za cenzuro ali omejevanje svobode izražanja;
39. zavzame celovit pristop k politikam migracij, vključevanja in azila, ki temelji na spoštovanju temeljnih človekovih pravic, subsidiarnosti in solidarnosti ter mednarodnih obveznosti EU in držav članic; v sodelovanju s partnerji EU ter državami izvora in tranzita okrepi skupna prizadevanja za zaščito zunanjih meja EU ter boj proti nedovoljenim migracijam in trgovini z ljudmi; poveča podporo lokalnim in regionalnim oblastem pri njihovi bistveni vlogi v politikah vključevanja;
40. si prizadeva za uspešno sodelovanje z OR pri boljši pripravi zakonodaje in spodbujanju koncepta aktivne subsidiarnosti, zlasti prek mreže regionalnih središč za ocenjevanje izvajanja politike EU (RegHub) in njegove nove vloge v platformi Fit for Future (Pripravljeni na prihodnost), ter podpira OR pri razvoju mreže RegHub 2.0, da bi postala še učinkovitejša kot ponudnik pravočasnih povratnih informacij, ki temeljijo na izkušnjah uporabnikov pri

izvajanju politik EU na lokalni in regionalni ravni; potrdi in podrobneje opredeli ta načela v svojem prihodnjem sporočilu o boljšem pravnem urejanju;

41. upošteva razprave o prihodnjem delovnem programu Evropske komisije, ki so potekale v regionalnih parlamentih na podlagi sklepov projektne skupine Evropske komisije za subsidiarnost in sorazmernost ter pilotnega projekta Evropskega odbora regij in konference evropskih regionalnih zakonodajnih skupščin (CALRE).

OR naroča svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje institucijam EU in predsedstvu Sveta EU.

V Bruslju, 2. julija 2020

Predsednik
Evropskega odbora regij
Apostolos TZITZIKOSTAS
